

การเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพลัง 5:

กรณีศึกษาวัดมณฑลเทพมุนี*

The Enhancement of Mental Powers for Buddhists in the United

States According to Bala (Five Powers): A Case Study of

WatMongkoltepmunee

¹พระราชมณฑลวิเทศ (น้อม กาละสังข์) และ พระปราโมทย์ วาทโกวิโท

¹Phrarajamongkolvides(Nom Kalasang) and PhraPramote Vadakvido

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Corresponding author's Email: nomoftemple@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิต 2) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังใจตามหลักวิชาการและตามหลักพลัง 5 ตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพลัง 5 ของวัดมณฑลเทพมุนี เป็นการวิจัยแบบคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 23 รูป/คน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างบทสรุปอธิบายความเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบท สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธไทย คือ ปัญหาด้านความแตกต่าง ปัญหาด้านความไม่เท่าเทียม ปัญหาด้านความเป็นอยู่ที่ไม่สะดวก และปัญหาส่วนตัว ส่วนบริบทการเสริมพลังใจของวัดมณฑลเทพมุนี คือ เป็นสถานที่ให้คนไทยได้มาพบปะพูดคุย และร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา 2) การเสริมสร้างพลังใจหรือขวัญและกำลังใจให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง รวมทั้งเป็นกำลัง เป็นพลัง เป็นธรรมอันเป็นกำลัง คือความไม่หวั่นไหว อันเป็นกำลังที่ผลักดันอกุศลธรรมให้พินาศไป อันเป็นเครื่องเกื้อหนุนทำให้จิตมีความเข้มแข็งไม่หวั่นไหวในอกุศลธรรมต่างๆ และ3) แนวทางการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธ คือ ขั้นที่ 1 เสริมสร้างความเชื่อให้แน่นแนในสิ่งที่ถูกต้อง ขั้นที่ 2 เสริมสร้างความเพียรพยายาม ขั้นที่ 3 เสริมสร้างให้มีสติ สัมปชัญญะขั้นที่ 4 เสริมสร้างจิตใจให้มีความตั้งมั่นขั้นที่ 5 เสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องมีความคิดที่ถูกต้องตรงกับความจริง

คำสำคัญ: การเสริมสร้างพลังใจ; ชาวพุทธในสหรัฐอเมริกา; หลักพลัง 5; วัดมณฑลเทพมุนี

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the context, problems, and obstacles of Buddhists in living, 2) to study the concepts of the mental power enhancement according to the academic principles and the Bala (Five Powers) in Theravada Buddhism, and 3) to analyze the guidelines for enhancing the mental powers of the Buddhists in the United States according to Bala (Five Powers) of WatMongkoltepmunee. The research applied the Qualitative Research with the in-depth interview with 23 key informants and the Non-participant Observation.

The findings of the research were found as follows: 1) The context, problems, and obstacles of the Buddhists in living found that (1) the problems were the differences, inequality, uncomfortable livelihood, and personal problems are among the problems facing Thais residing in the United States, (2) the context of WatMongkoltepmunee's mental power enhancement revealed that the temple was the place for Thais to meet and attend various Buddhist activities. 2) The mental power enhancement according to academic principles and *Bala* (Five Powers) in Theravada Buddhism found that enhancing the mental powers or morale was the state of mind filled with confidence and eagerness to face any challenge or situation, the Dhamma as the power that was the unshakably or immovability as the power to eliminate unwholesome states, and the support for the strength of the mind. 3) The guidelines for enhancing the mental powers of the Buddhists in the United States according to *Bala* (Five Powers) of WatMongkoltepmunee had 5 stages: (1) the first stage involved strengthening the conviction in the correct things (2) the second stage involved enhancing the endeavor and diligence, (3) the third stage involved reinforcing mindfulness and awareness, (4) the fourth stage involved strengthening the mind with determination, and (5) the fifth stage involved enhancing the correct knowledge and opinions relevant to the truths.

Keywords: The Enhancement of Mental Power; Buddhists in the United States; Bala (Five Powers); WatMongkoltepmunee

บทนำ

วัดไทยในสหรัฐอเมริกา มีกระจัดกระจายอยู่ตามรัฐต่าง ๆ เป็นอันมาก เป็นเหมือนจุดศูนย์รวมพบปะของเหล่าคนไทย ที่เมื่อมีเทศกาลหรือวันสำคัญทางศาสนา คนไทยก็จะมารวมตัวทำกิจกรรมกันพร้อมหน้า อีกทั้งยังเป็นการเผยแผ่พุทธศาสนาให้กับคนในประเทศนั้น ๆ อีกด้วย รวมทั้งยังเป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้พระพุทธรูป ภาษาไทย ของลูกหลานไทยที่เกิดเติบโตในสหรัฐอเมริกาที่มีความสนใจในพระพุทธรูปศาสนา

และวัฒนธรรมไทยด้วย (Dhammathai, 2020) ในปีพุทธศักราช 2526 หลวงพ่อเจ้าประคุณสมเด็จพระมหา
 ราชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุณฺณมหาเถร) เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมณศักดิ์ที่ “พระธรรมธีรราชมหามุนี”
 เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้เดินทางมาปฏิบัติศาสนกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาและได้พำนักอยู่ที่เมืองฟิลาเดลเฟีย
 พุทธศาสนิกชน ในรัฐเพนซิลเวเนีย นิวเจอร์ซีย์นิวยอร์ก เดลลาแวร์ และมลรัฐใกล้เคียง ได้พากันมาราบ
 นมัสการพระธรรมธีรราชมหามุนีและได้กราบเรียนถึงความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนชาวไทย
 ที่ได้จากดินแดนมาตุภูมิข้ามน้ำข้ามทะเลมาประกอบสัมมาชีพ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ต้องประสบกับความ
 ไม่สะดวกในเรื่องการบำเพ็ญบุญพิธีต่าง ๆ ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล เช่น การถวายทาน การรักษาศีล
 และการเจริญภาวนา ที่ได้ยึดถือปฏิบัติเป็นจารีตประเพณีสืบต่อกันมานับตั้งแต่ครั้งบรรพกาลในเมืองไทยก็ขาด
 หายไป นอกจากนี้ การที่จะให้ลูกหลานผู้เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของคนไทยในต่างประเทศ ได้เรียนรู้วัฒนธรรม
 ประเพณีการบุญการกุศลเหล่านี้ก็เป็นเรื่องลำบากอีกทั้ง ชาวต่างชาติต่างภาษาที่สนใจที่จะศึกษาและฝึกฝน
 อบรมในเรื่องวัฒนธรรมและการปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนาก็เป็นเรื่องลำบากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญ
 ก็คือการไม่มีวัดและพระสงฆ์ผู้คอยแนะนำพร่ำสอนในเรื่องต่าง ๆ (Mongkoltepmunee Buddhist Temple,
 2020)

หลวงพ่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาราชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุณฺณมหาเถร) เมื่อได้รับฟังดังนั้นก็เกิด
 เมตตาจิตขึ้น ทั้งนี้ นอกจากประสงค์จะอนุเคราะห์พุทธบริษัทชาวไทยแล้ว ยังนับเป็นโอกาสสำคัญที่จะได้สืบ
 สานมโนปณิธานของหลวงพ่เจ้าวัดปากน้ำ ในเรื่องการสร้างวัดในต่างประเทศอีกด้วย ดังนั้น หลวงพ่เจ้าประคุณ
 สมเด็จพระเจ้า จึงเมตตารับอนุเคราะห์ช่วยเหลือโดยจะส่งพระสงฆ์จากวัดปากน้ำมาปฏิบัติศาสนกิจตามความ
 ประสงค์ของพุทธศาสนิกชนชาวไทย ในสหรัฐอเมริกาต่อมาหลังจากที่หลวงพ่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้เดินทาง
 กลับประเทศไทยแล้ว คณะกรรมการซึ่งมี “นพ.อุดม สุวรรณศรี ประธานกรรมการ คุณมนัส โอวาทสาร
 เลขานุการ และเหรียญก” จึงเริ่มดำเนินเรื่องเพื่อขอจดทะเบียนตั้งเป็นวัดแบบ “Nonprofit Organization”
 จนในที่สุดก็ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 8 มิถุนายนพ.ศ. 2527 (ค.ศ.1984) ให้เป็นองค์กรการกุศลมีชื่อเป็นทางการว่า
 “Mongkoltepmunee Buddhist Temple” (วัดมงคลเทพมุนี) โดยคำว่า “มงคลเทพมุนี” นั้น เป็นชื่อสมณ
 ศักดิ์พระราชอาณาเขตชั้นเทพของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่เจ้าวัดปากน้ำ ซึ่งคณะกรรมการได้นำมา
 ตั้งเป็นชื่อของวัดเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่หลวงพ่เจ้าวัดปากน้ำ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า “วัดมงคลเทพมุนี” เมืองเบนซา
 เล็ม สหรัฐอเมริกาจึงเป็นวัดแรกที่เป็นสาขาของวัดปากน้ำในต่างประเทศ ในการสร้างวัดมงคลเทพมุนี เป็นวัด
 ไทยในสหรัฐอเมริกาก็วัดหนึ่งที่เกิดขึ้นจากแรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชนโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้
 1) เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยและพุทธศาสนิกชนทั่วไป 2) เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมของ
 สงฆ์ 3) เพื่อใช้เป็นสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญาอันปฏิบัติสัมมา
 ปฏิบัติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางแบบแผนไว้ 4) เพื่อเป็นสถานที่ชวนชวชาญบุญกิริยาวัตถุ
 มี ทาน ศีล ภาวนา เป็นต้น ของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย 5) เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีอัน
 ดั้งเดิมของไทยให้แก่ชุมชนชาวไทยในอเมริกา 6) เพื่อสืบสานมโนปณิธานของหลวงพ่เจ้าวัดปากน้ำ ในธรรมปฏิบัติ
 ตามแนวสติปัญญา 4 เพื่อเข้าถึงวิชาธรรมกายของพระพุทธเจ้า (Mongkoltepmunee Buddhist Temple,
 2020)

โดยพุทธศาสนิกชนชาวไทยทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ que เดินทางไปประกอบสัมมาชีพ เดินทางไปศึกษาต่อ เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าของร้านอาหาร นักศึกษา เป็นต้น ซึ่งบางคนกว่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพการงานได้นั้น ต้องประสบพบเจอกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เช่น เกิดปัญหาเรื่องถูกโกงจากการดำเนินอาชีพ เกิดปัญหาจากการเลิกรากัน เกิดปัญหาเรื่องการดำเนินชีวิตในต่างแดน เกิดปัญหาจากการหางานทำ รวมทั้งต้องประสบกับความไม่สะดวกในเรื่องการบำเพ็ญบุญพิธีต่าง ๆ เป็นต้น อีกทั้งชาวต่างชาติต่างภาษาที่สนใจที่จะศึกษาและฝึกฝนอบรมในเรื่องวัฒนธรรมและการปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนาก็เป็นเรื่องลำบากเช่นเดียวกัน ดังนั้น ทางวัดมงคลเทพมุนีได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพลังใจให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยผ่านการจกกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นสถานที่ให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยได้เข้ามาปฏิบัติธรรม ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม เพื่อให้จิตใจสงบ มีสมาธิ และเป็นการเสริมสร้างให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพระ 5 ธรรมศึกษา วัดมงคลเทพมุนี” เพื่อให้ทราบการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดมงคลเทพมุนี ในการเสริมสร้างกำลังใจให้ชาวพุทธโดยอาศัยหลักพระ 5 (Thai Tripitakas: 19/535/347) คือ 1) ศรัทธาพระ คือ ความเชื่อ 2) วิริยะพระ คือ กำลังควบคุมความเกียจคร้านเรามีความเพียร 3) สติพระ คือ ความระลึกได้ 4) สมาธิพระ คือ กำลังในการควบคุมความฟุ้งซ่าน และ 5) ปัญญาพระ คือ ความรอบรู้ปัญญา เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพลังใจให้ชาวพุทธในสหรัฐอเมริกา ที่อาศัยในสหรัฐอเมริกา และเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมของวัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธไทยในสหรัฐอเมริกาและการเสริมพลังใจของวัดมงคลเทพมุนี
2. เพื่อศึกษาแนวความคิดการเสริมสร้างพลังใจตามหลักวิชาการและตามหลักพระ 5 ตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพระ 5 ของวัดมงคลเทพมุนี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพระ 5 ธรรมศึกษา วัดมงคลเทพมุนี” เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยแบบคุณภาพ จากการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานหลักการคิดและแนวทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพระ 5 ธรรมศึกษา วัดมงคลเทพมุนี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด โดยรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพระ 5 ธรรมศึกษา วัดมงคลเทพมุนี ตามรูปแบบของการดำเนินการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 กรณีศึกษา วัดมณฑลเทศมุนี จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 23 รูป/คน ประกอบด้วย 1) พระสงฆ์ พระธรรมทูต คณะกรรมการวัด ในสหรัฐอเมริกา และ 2) ชาวพุทธในสหรัฐอเมริกา คือ กลุ่มแพทย์พยาบาล กลุ่มเจ้าของร้านอาหาร กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มประชาชนทั่วไปที่เดินทางไปทำงานทำ

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-formal interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) จัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) 2) การแสดงข้อมูล (Data Display) 3) การหาข้อสรุป 4) ความและตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย (Conclusion Interpretation and Verification)

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย และนำเสนอรูปแบบการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 กรณีศึกษา วัดมณฑลเทศมุนี

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 กรณีศึกษา วัดมณฑลเทศมุนี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาบริบท สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธไทยในสหรัฐอเมริกาและการเสริมพลังใจของวัดมณฑลเทศมุนี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาของคนไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ ปัญหาด้านความแตกต่าง ปัญหาด้านความไม่เท่าเทียม ปัญหาด้านความเป็นอยู่ที่ไม่สะดวก และ ปัญหาส่วนตัว 2) บริบทการเสริมพลังใจของวัดมณฑลเทศมุนีวัดให้ความช่วยเหลือคนไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยสามารถดังนี้ การให้ความช่วยเหลือด้านการเผยแพร่ เป็นสถานที่ให้คนไทยได้มาพบปะพูดคุยและเป็นสถานที่ให้คนไทยได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทางพระพุทธศาสนา การได้ทำบุญ ถวายทาน ฟังพระเทศน์ รักษาศีล และเจริญภาวนา และ การให้ความช่วยเหลือ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย เป็นต้น

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษาแนวคิดการเสริมสร้างพลังใจตามหลักวิชาการและตามหลักพละ 5 ตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างพลังใจหรือขวัญและกำลังใจเป็นสภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่างเป็นลักษณะทางอารมณ์หรือทัศนคติหรือแรงผลักดันต่าง ๆ ของบุคคล จะทำงานตามวัตถุประสงค์แห่งการทำงานเพื่อจะต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในอันที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น ความรักหมั่นคณะ หรือความเอื้อยของกลุ่มขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานหรือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง และพร้อมที่จะต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จในทางพระพุทธศาสนาการเสริมสร้างพลังใจตามหลักพละ 5 ตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท เป็นกำลังใจ หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลังใจ คือ ความไม่หวั่นไหวอันเป็นกำลังใจที่ผลักดันอนุคุณธรรมให้พินาศไปและยังความตรัสรู้มรรค ผล นิพพาน เป็นความเข้มแข็งมั่นคงดำรงอยู่ได้ใน

สัมปยุตตธรรมทั้งหลายอย่างไม่หวั่นไหว อันธรรมที่เป็นที่เป็นปฏิบัติก็จะเข้าครอบงำไม่ได้ เป็นเครื่องเกื้อหนุนแก่ อริยมรรคประเภทขององค์ธรรม พละ คือ กำลัง หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง เป็นหลักธรรมที่ทำให้จิตมีความเข้มแข็งไม่หวั่นไหวในอกุศลธรรมต่างๆ พละมีปรากฏอยู่ในโพธิปักขิยธรรมที่เป็นธรรม ซึ่งพละมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1) สัทธาพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความเชื่อ ความเลื่อมใส ในทางพระพุทธศาสนา ศรัทธาเป็นความเชื่อและเลื่อมในพระพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พระสงฆ์ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เรื่องของกรรม เรื่องผลของกรรมที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงด้วยปัญญา ศรัทธาเป็นเครื่องนำทาง เป็นเครื่องชักนำให้บุคคลเข้าไปหา ให้สนทนา ให้ตั้งใจฟัง ให้จดจำ ให้นำไปพิจารณาให้ บุคคลได้บรรลุจุดหมายอันสูงสุดแห่งชีวิต เห็นได้ว่า สัทธาพละนี้

2) วิริยพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จที่ประกอบด้วย ความเพียรชอบ ความพยายาม ความบากบั่น ความกล้าหาญ ความแก้แค้น ความมั่นคงในการทำกิจทั้งปวงให้สำเร็จ ความเพียรเป็นความเพียรพยายามทางกาย วาจา ใจไม่ย่อหย่อน เลือกลง ไตร่ตรองพิจารณาธรรมด้วยปัญญา เพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน เพื่อละความชั่วประพฤติดี ความเพียรมีปรากฏในสัมมปธาน 4 ได้แก่ เพียรระวังไม่ให้บาปใหม่เกิดขึ้น ปหานปธาน เพียรละบาปเก่า ภาวนापธาน เพียรเจริญให้กุศลเกิดขึ้น และอนุรักษนาปธาน เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว

3) สติพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความระลึกได้ในปัจจุบันขณะ การนึกได้ ความไม่พลั้งเผลอ ความไม่เลือนลอย ความไม่หลงลืม การหมายรู้ ความรู้สึกตัวทั่วพร้อม ความไม่ประมาท ความใส่ใจ การตระหนักรู้ การกำหนดรู้ หรือการตื่นรู้กับกายที่เคลื่อนไหวกับใจที่นึกคิดกับจิตและธรรมที่ปรากฏในขณะปัจจุบันที่เกิดขึ้นในจิตที่นึกคิด การระมัดระวังรู้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่

4) สมာธิพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความตั้งมั่นแห่งจิต ความที่จิตตั้งมั่น ภาวะที่จิตมั่นคง ภาวะที่จิตสงบนิ่งอยู่ที่อารมณ์เดียว แน่วแน่ไม่หวั่นไหว จิตที่ไม่ซัดส่าย จิตที่ไม่ฟุ้งซ่านไปใน อารมณ์ต่างๆ ภายนอกด้วยอำนาจ เป็นเอกัคคตาแห่งจิต ความมีจิตแน่วแน่ในอารมณ์อันเป็นไปเพื่อ ความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน

5) ปัญญาพละ หมายถึง กำลังความรู้ทั่วชัดที่เป็นพลัง ทำให้เกิดความมั่นคง เป็นเครื่องต่อต้านความหลง เป็นแสงสว่างที่ขจัดความมืด เป็นความรู้ชัด เป็นกิริยาที่รู้ชัด โดยปกติแล้วเรามักคิดว่าปัญญา หมายถึง การศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาทางโลก ปัญญาเหล่านี้อยู่ในระดับสุดมยปัญญา หรือจินตามยปัญญา ไม่จัดเป็นปัญญาที่มีกำลังเพราะถูกครอบงำโดยธรรมที่ตรงกันข้าม คือ อวิชชาความหลงไม่รู้จริง

วัตถุประสงค์ที่ 3 จากการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 ของวัดมณฑลเทศาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการเสริมสร้างกำลังใจชาวพุทธตามหลักพละ 5 ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นที่ 1 เสริมสร้างความเชื่อให้แน่วแน่ในสิ่งที่ถูกต้องตามเชื่อแน่วแน่ในคุณงามความดีว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งล่อใจที่จะชักจูงให้ทำในสิ่งไม่ดี และตั้งใจมั่นไม่ย่อท้อต่อความดีที่ทำ ขั้นที่ 2 เสริมสร้างความเพียรพยายาม ให้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำกิจต่างๆ อย่างสม่ำเสมอความเพียร การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆต้องใช้ความเพียรพยายามในการปฏิบัติเพื่อให้หน้าที่ที่รับผิดชอบนั้นประสบความสำเร็จขั้นที่ 3 เสริมสร้างให้มีสติสัมปชัญญะ ให้มีสติจดจ่ออยู่ในปัจจุบันขณะและระครองสติ

ได้ตลอดเวลาเป็นการเสริมสร้างให้มีความตื่นตัวไม่หลงลืม ลดความประมาทในการทำกิจต่างๆชั้นที่ 4 เสริมสร้างจิตใจให้มีความตั้งมั่นมีความสงบตั้งอยู่ในอารมณ์เดียวอย่างมั่นคงแรงกล้า ต่อสิ่งที่กำลังกระทำไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งรบกวนต่างๆที่อยู่รายล้อม เป็นการเสริมสร้างให้มีความตั้งมั่นจดจ่อ ไม่คิดฟุ้งซ่าน ในการทำกิจต่างๆ และ ชั้นที่ 5 เสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องมีความคิดที่ถูกต้องตรงกับความจริงรู้ว่าสิ่งไหนคือสิ่งที่ชอบ สิ่งไหนเป็นสิ่งที่ไม่ชอบ สิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี ไม่หลงงมงายในอบายมุขต่างๆ เป็นการเสริมสร้างให้มีความรอบรู้ในสิ่งต่างๆอย่างถูกต้อง ไม่หลงงมงายในทางที่ผิด ซึ่งทั้ง 5 ชั้นตอนนั้นได้ดำเนินการโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดมงคลเทพมุนีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเน้นมีลักษณะคล้ายกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในวัดที่ประเทศไทย

องค์ความรู้ใหม่

พละ 5 แปลว่าธรรมอันเป็นกำลังที่เรียกว่าพละเพราะมีความหมายว่าเป็นพลังทำให้เกิดความมั่นคง ครอบงำเสียซึ่งความไร้ศรัทธา ความเกียจคร้าน ความประมาท ความฟุ้งซ่านและความหลงเป็นเครื่องเกื้อหนุน แก่อริยมรรค จัดอยู่ในจำพวกโพธิปักขิยธรรมส่วนคำว่า กำลังในที่นี้คือกำลังแรงความเข้มแข็งที่ทำให้เข้มข้มจัดได้ แม้แต่กำลังแห่งมารทำให้สามารถดำเนินชีวิตที่ตึงามปลอดโปร่งเป็นสุขบำเพ็ญกิจด้วยความบริสุทธิ์และเต็มที่ ไม่มีกิเลสหรือความทุกข์ใดๆ จะสามารถบีบคั้นครอบงำได้แก่วิมุตติความหลุดพ้นหมดสิ้นอาสวะหรืออรรถัตตผล พละนี้ยังสามารถแปลได้ว่ากำลังที่เป็นพื้นฐานเป็นรากฐานด้วยพละ 5 จึงเป็นหลักปฏิบัติทางจิตใจให้ถึงความหลุดพ้นโดยตรงพละ 5 ประกอบด้วยหลักธรรม 5 อย่างได้แก่ (1) หลักศรัทธา คือ ความเชื่อ (2) หลักวิริยะ คือ ความเพียร (3) หลักสติ คือ ความระลึกได้ (4) หลักสมาธิคือ ความตั้งจิตมั่น (5) หลักปัญญา คือ ความรู้ทั่วชัด (Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto), 2003)

ฉะนั้นพละ 5 คือ หลักธรรมที่เสริมพลัง หรือ กำลังในการดำเนินชีวิตให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตที่หมั่นคงไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งเร้าต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยหลักธรรมนี้เป็นธรรมที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของตนเองและความสำเร็จในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามลำดับอย่างสมเหตุสมผลโดยการสร้างความศรัทธาให้ถึงพร้อม ปราบความเกียจคร้าน ทำให้มีสติไม่หลงลืมง่าย ไม่ก่อความฟุ้งซ่านให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติ และไม่หลงมัวเมากับสิ่งที่เป็นอกุศล ซึ่งประกอบด้วย ศรัทธาพละวิริยะพละสติพละสมาธิพละ และ ปัญญาพละ ดังนั้นการเสริมสร้างกำลังใจชาวพุทธตามหลักพละ 5 ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ คือ

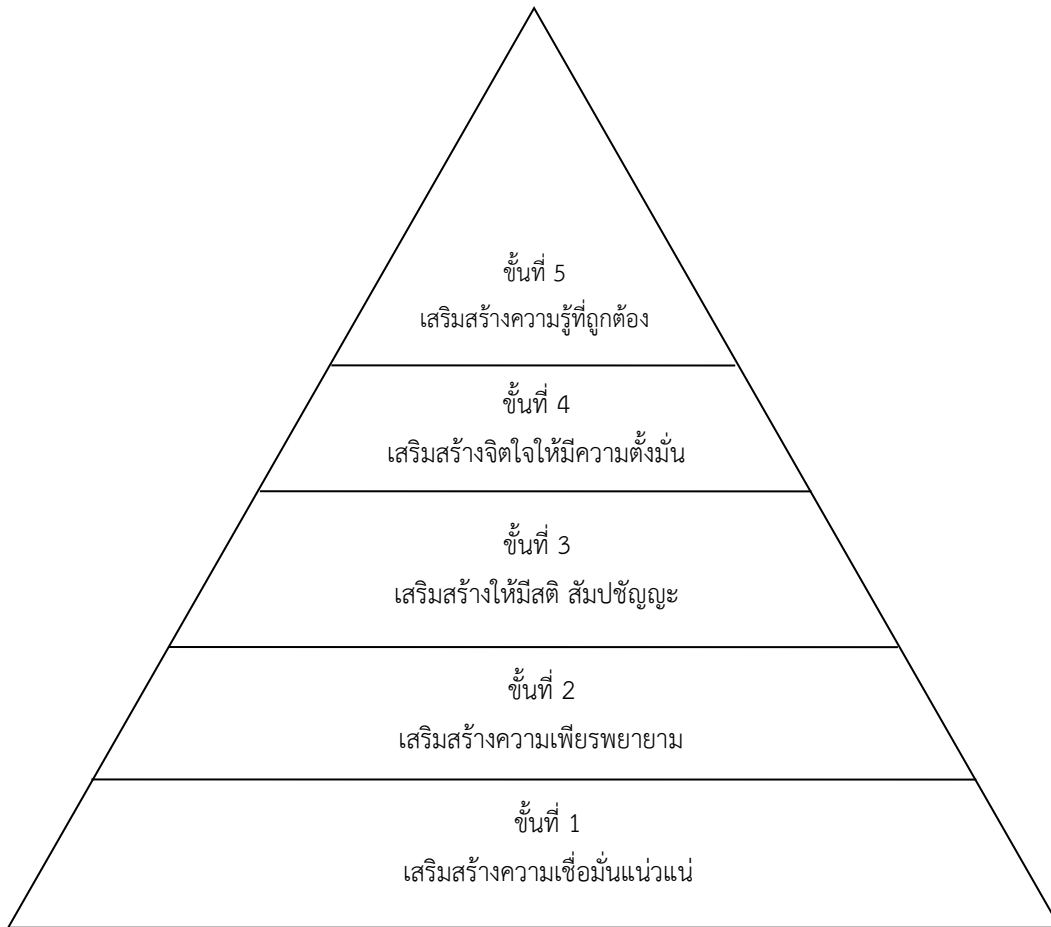
ขั้นที่ 1 เสริมสร้างความเชื่อให้แน่วแนในสิ่งที่ถูกต้องตามเชื่อแน่วแนในคุณงามความดีว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งล่อใจที่จะชักจูงให้ทำในสิ่งไม่ดี และตั้งใจมั่นไม่ย่อท้อต่อความดีที่ทำ

ขั้นที่ 2 เสริมสร้างความเพียรพยายาม ให้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำกิจต่างๆอย่างสม่ำเสมอ ความเพียร การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆต้องใช้ความเพียรพยายามในการปฏิบัติเพื่อให้หน้าที่ที่รับผิดชอบนั้นประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 เสริมสร้างให้มีสติ สัมปชัญญะ ให้มีสติจดจ่ออยู่ในปัจจุบันขณะและระครองสติได้ตลอดเวลา เป็นการเสริมสร้างให้มีความตื่นตัวไม่หลงลืม ลดความประมาทในการทำกิจต่างๆ

ขั้นที่ 4 เสริมสร้างจิตใจให้มีความตั้งมั่นมีความสงบตั้งอยู่ในอารมณ์เดียวอย่างมั่นคงแรงกล้า ต่อสิ่งที่กำลังกระทำ ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งรบกวนต่างๆที่อยู่รายล้อม เป็นการเสริมสร้างให้มีความตั้งมั่นจดจ่อ ไม่คิดฟุ้งซ่าน ในการทำกิจต่างๆ

ขั้นที่ 5 เสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้อง มีความคิดที่ถูกต้องตรงกับความจริงรู้ว่าสิ่งไหนคือสิ่งที่ชอบ สิ่งไหนเป็นสิ่งที่ไม่ชอบ สิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี ไม่หลงงมงายในอบายมุขต่างๆ เป็นการเสริมสร้างให้มีความรอบรู้ในสิ่งต่างๆอย่างถูกต้อง ไม่หลงงมงายในทางที่ผิด

แผนภาพที่ 1 แนวทางการเสริมสร้างกำลังใจชาวพุทธตามหลักพระ 5

การดำเนินการตามขั้นตอน ทั้ง 5 ขั้นตอนนั้นได้ดำเนินการโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดมงคลเทพมุนีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีลักษณะคล้ายกับกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในวัดที่ประเทศไทย และกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับวันสำคัญต่างๆในทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันอาสาฬหบูชาทอดกฐิน การถวายผ้าป่า โดยวันสำคัญในทางพุทธศาสนามีกิจกรรมที่สำคัญคือการทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล ฟังพระธรรมเทศนา ปฏิบัติธรรม เวียนเทียน เป็นต้น และกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันสารทไทย สวดมนต์ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่คล้ายเทศกาลที่ประเทศไทยคือ มีการทำบุญอุทิศ

ให้ญาติผู้ล่วงลับ รักษาศีล ฟังเทศน์ ลอยกระทง รดน้ำดำหัวขอพรผู้อาวุโส และกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันอาทิตย์ คือมีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในช่วงเช้า ให้กับบุคคลที่สนใจเรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยทางโรงเรียนได้จัดแบ่งการเรียนการสอนเป็นสามระดับด้วยกัน คือ ชั้นก่อนวันเรียน, ชั้น ป.1 และชั้น ป.2 โดยจะเน้นเรื่องการใช้ภาษาไทย ทั้งการพูด การอ่าน และการเขียน ช่วงบ่ายเป็นการนำวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศไทยมาถ่ายทอดให้กับลูกหลานชาวไทยที่มาจากและเติบโตที่นี่ เช่น การละเล่นต่างๆของไทย การขับร้องเพลงไทย และกิจกรรมต่าง ๆ ในทางพระพุทธศาสนา

หลักพละ 5 นี้ถือวาเป็นความศรัทธา เชื่อแน่วแนในคุณงามความดีว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว วิริยะ คือ ความเพียรปฏิบัติหน้าที่ต่างๆต้องใช้ความเพียรพยายามในการปฏิบัติเพื่อให้หน้าที่ที่ได้รับมอบนั้น ประสบความสำเร็จ สติ คือ การมีสติจดจ่ออยู่ในปัจจุบันขณะและระคองสติได้ตลอด เวลาสมาธิ คือ ความตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์เดียวอย่างแรงกล้า ต่อสิ่งที่กำลังกระทำ เพื่อไม่ให้หวั่นไหวไปกับสิ่งรบกวนต่างๆที่อยู่รายล้อม และปัญญา คือ ความรู้ทั่วชัดเจน มีความคิดที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามความเป็นจริงและสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างมีเหตุมีผล ฉะนั้นหลักธรรมนี้จึงเป็นหลักธรรมที่บารุงให้ชาวไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่กำลังเข้มแข็งกล้าหาญมีกำลังใจที่ดีในการดำเนินชีวิต และแก้ไขปัญหาดังที่พบเจอได้อย่างชาญฉลาดและถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 กรณีศึกษา วัดมณฑลเทพมณี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาบริบท สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธไทยในสหรัฐอเมริกาและการเสริมพลังใจของวัดมณฑลเทพมณี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาของคนไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ ปัญหาด้านความแตกต่าง ปัญหาด้านความไม่เท่าเทียม ปัญหาด้านความเป็นอยู่ที่ไม่สะดวก และ ปัญหาส่วนตัว 2) บริบทการเสริมพลังใจของวัดมณฑลเทพมณีวัดให้ความช่วยเหลือคนไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยสามารถดังนี้ การให้ความช่วยเหลือด้านการเผยแผ่ เป็นสถานที่ให้คนไทยได้มาพบปะพูดคุยและเป็นสถานที่ให้คนไทยได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทางพระพุทธศาสนา การได้ทำบุญ ถวายทาน ฟังพระเทศน์ รักษาศีล และเจริญภาวนา และ การให้ความช่วยเหลือด้านจิตใจ ด้านร่างกาย เป็นต้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุดใจสะอาดยิ่งได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางการแก้ไขปัญหาของประชาชนในระดับหมู่บ้านจังหวัดสุรินทร์ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานของวัดที่เป็นวัดเป็นศูนย์กลางการแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้านพบว่าประชาชนต้องการให้วัดเป็นศูนย์กลางการแก้ไขปัญหาของประชาชนวัดยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนเป็นสถานประกอบพิธีกรรมและงานประเพณีวัฒนธรรมวัดขาดความพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางการแก้ไขปัญหาของประชาชนเช่น ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและการคมนาคมมายังวัดพระยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะเป็นศูนย์กลางการแก้ไขปัญหาของประชาชนพระกับประชาชนยังห่างเหินขาดความเข้าใจซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญห ปัจจุบันวัดมีพระเณรที่จำพรรษาที่วัดน้อยและยังขาดการพัฒนาและการให้การศึกษา

สำหรับภิกษุสามเณร 2) การพัฒนาด้านกายภาพด้านบุคลาการและด้านกระบวนการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย (1) ด้านกายภาพประกอบด้วยการพัฒนาวัดมีอาคารสถานที่เพียงพอมีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น อุกรณ์ห้องน้ำสาธารณะโถกและการคมนาคมมายังวัดสะดวกสบายและปลอดภัย (2) ด้านบุคลาการ ประกอบด้วยการพัฒนาพัฒนาบุคลาการให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาเจ้าอาวาสพระ เณรเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้นำของชุมชนและการส่งเสริมให้มีพระเณรในวัดมากขึ้น (3) ด้านกระบวนการ แก้ไขปัญหาประกอบด้วยการพัฒนาให้มีคณะทำงานของวัดในการแก้ไขปัญหาของประชาชนให้คณะทำงานมาจาก ทุกกลุ่มของชุมชนและสังคมและใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาให้ใช้หลักทางพระพุทธศาสนาและใช้กิจกรรมทาง พุทธศาสนา (Saartying, 2003)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากการศึกษาแนวคิดการเสริมสร้างพลังใจตามหลักวิชาการและ ตามหลักพระ 5 ตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างพลังใจหรือขวัญและกำลังใจ เป็นสภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่างเป็นลักษณะทาง อารมณ์หรือทัศนคติหรือแรงผลักดันต่าง ๆ ของบุคคล จะทำงานตามวัตถุประสงค์แห่งการทำงานเพื่อจะต่อสู้กับ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในอันที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมใน การที่จะแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น ความรักหมั่นคณะ หรือความเอื้อยของกลุ่มขวัญและ กำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน หรือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง และพร้อมที่จะ ต่อสู้กับปัญหาอุปสรรค เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จในทางพระพุทธศาสนาการเสริมสร้าง พลังใจตามหลักพระ 5 ตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท เป็นกำลัง หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง คือความไม่ หวั่นไหวอันเป็นกำลังที่ผลักดันอกุศลธรรมให้พินาศไปและยังความตรัสรู้มรรค ผล นิพพาน เป็นความเข้มแข็ง มั่นคงดำรงอยู่ในสัมปยุตตธรรมทั้งหลายอย่างไม่หวั่นไหว อันธรรมเป็นที่ปฏิบัติจะเข้าครอบงำไม่ได้ เป็นเครื่องเกื้อหนุนแก่อริยมรรคประเภทขององค์ธรรม พละ คือ กำลัง หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง เป็น หลักธรรมที่ทำให้จิตมีความเข้มแข็งไม่หวั่นไหวในอกุศลธรรมต่างๆ พละมีปรากฏอยู่ในโพธิปักขิยธรรมที่เป็น ธรรมสอดคล้องกับแนวคิดของวันชัย วัฒนศัพท์ ในมงคล 38 ประการของคำสอนพระพุทธเจ้า ได้กล่าวไว้ใน มงคลที่ 10 ถึงเรื่อง“วาจาสุภาสิต” จะเป็นมงคลชีวิตที่จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งแตกแยกในหมู่คณะใน สังคมประเทศชาติได้ มี 5 ข้อ ดังนี้ 1) พูดถูกกาลเทศะ คือ ให้ดูจังหวะให้คนอื่นพูดจบก่อน ดูเวลาให้เหมาะสม เวลาพูด ไม่พูดเพื่อเจ้อ หรือเพื่อยกยอกระบายอารมณ์ ไม่พูดแต่ความดีของตัวเองมากเกินไป 2) พูดความจริง คือ ไม่พูดปด หลอกลวง นอกจากจะเป็นการเล่านิทานหรือเรื่องสมมติ แต่ถ้าต้องพูดความจริงแต่เกิดความ เสียหายก็ต้องหาทางเลี่ยงหรือปฏิเสธ 3) พูดคำสุภาพ การเลือกใช้คำพูดให้เหมาะกับบุคคลใช้ภาษาที่ไพเราะหุ ถ้าจะพูดกับผู้ใหญ่จะให้ดีอาจเติมคำว่า“กรุณา” ถ้าจะปฏิเสธอะไรก็ควรกล่าวคำ “ขอโทษ” ก่อน แล้วจึง อธิบายเรื่องอื่นๆ และไม่กล่าวคำหยาบคาย 4) ใช้คำพูดที่เป็นประโยชน์ เช่นคำพูดที่มีประโยชน์ทั้งผู้พูดและ ผู้ฟัง ให้ข้อคิดกำลังใจ ไม่พูดยุแยงให้แตกกัน 5) พูดด้วยความหวังดี ใช้คำพูดแสดงความเห็นอกเห็นใจให้ คำแนะนำ ตักเตือน ช่วยออกความคิดแก้ปัญหาการพูดมีความสำคัญอย่างมากจนมีสถาบันที่ตั้งขึ้นมาเพื่อฝึก พูดในระบบต่าง ๆ ทั้งการพูดในที่ชุมชน (Public Speaking) ตามแนวทางของ Toastmaster หรือของเดล คาร์เนกี (Dale Carnegie) ตลอดจนการพูดแบบการพูด (Diplomatic Speaking) ทั้งนี้ในความเชื่อแต่เดิมว่า

การพูดเป็นพรสวรรค์ แต่โดยแท้ที่จริงแล้วเราสามารถฝึกอบรมได้ พรสวรรค์อาจจะเป็นปัจจัยเพียง 20 เปอร์เซ็นต์ที่เหลือคือพรแสวงที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ (Wattanasap, 2012) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูสิริธรรมบัณฑิต, บุรินทร์ รุจจนพันธ์และศศิวิมล แรงสิงห์ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาวัดด้วยวิถี 5ส โครงการวัด ประชา รัฐสร้างสุข ของวัดมิ่งเมืองมูล การพัฒนาวัดด้วยวิถี 5ส เพื่อสร้างสัปปายะ คือ สะสง สะดวก สะอาด สร้างมาตรฐาน และสร้างวินัย ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนรอบวัด กลไกการสนับสนุนจากสำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กรและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำเนินการตามระบบและกลไกของโครงการจนทำให้วัดมิ่งเมืองมูลได้รับโล่รางวัล “สัปปายะ” เป็นวัดต้นแบบ ส่วนของเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาวัด 5ส มีผลประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนคณะศรัทธาวัดมิ่งเมืองมูล มีผลประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และส่วนภาพรวม ผลประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด การเผยแพร่ในสื่อสังคมเป็นหลักและใช้วิธีการฝังเนื้อหาเชื่อมโยงจากเฟซบุ๊ก ทวิตคอม และแชร์เนื้อหาออกไปยังโปรไฟล์ของเจ้าอาวาส กลุ่มชุมชน และกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือพัฒนา วัด ทำให้ผู้สนใจเข้าไปมีส่วนร่วมกับสื่อสังคมและเว็บไซต์เพิ่มขึ้น (Phrakusirithammabandit, Rujjanapan, and Rangsing, 2021)

ผลจากการวิจัยวัดอุประสงค์ข้อที่ 3 จากการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 ของวัดมงคลเทพมุนี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการเสริมสร้างกำลังใจชาวพุทธตามหลักพละ 5 ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นที่ 1 เสริมสร้างความเชื่อให้แน่วแน่ในสิ่งที่ถูกต้องตามเชื่อแน่วแน่ในคุณงามความดีว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งล่อใจที่จะชักจูงให้ทำในสิ่งไม่ดี และตั้งใจมั่นไม่ย่อท้อต่อความดีที่ทำ ขั้นที่ 2 เสริมสร้างความเพียรพยายาม ให้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำกิจต่างๆอย่างสม่ำเสมอความเพียร การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆต้องใช้ความเพียรพยายามในการปฏิบัติ เพื่อให้หน้าที่ที่รับผิดชอบนั้นประสบความสำเร็จขั้นที่ 3 เสริมสร้างให้มีสติสัมปชัญญะ ให้มีสติจดจ่ออยู่ในปัจจุบันขณะและระครองสติได้ตลอดเวลาเป็นการเสริมสร้างให้มีความตื่นตัวไม่หลงลืม ลดความประมาทในการทำกิจต่างๆขั้นที่ 4 เสริมสร้างจิตใจให้มีความตั้งมั่นมีความสงบตั้งอยู่ในอารมณ์เดียวอย่างมั่นคงแรงกล้าต่อสิ่งที่กำลังกระทำ ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งรบกวนต่างๆที่อยู่รายล้อม เป็นการเสริมสร้างให้มีความตั้งมั่นจดจ่อไม่คิดฟุ้งซ่าน ในการทำกิจต่างๆ และ ขั้นที่ 5 เสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องมีความคิดที่ถูกต้องตรงกับความจริงรู้ว่าสิ่งไหนคือสิ่งที่ชอบ สิ่งไหนเป็นสิ่งที่ไม่ชอบ สิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี ไม่หลงงมงายในอบายมุขต่างๆ เป็นการเสริมสร้างให้มีความรอบรู้ในสิ่งต่างๆอย่างถูกต้อง ไม่หลงงมงายในทางที่ผิด ซึ่งทั้ง 5 ขั้นตอนนั้นได้ดำเนินการโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดมงคลเทพมุนีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีลักษณะคล้ายกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในวัดที่ ประเทศไทย สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (Phradhammakosajan (Prayoon Dhammacitto), 2005) ที่กล่าวว่า การสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น มีผลอย่างมากต่อผู้ฟัง ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่ 3 คือ ผลผลิต (Output) หมายความว่า การพูดแต่ละครั้งต้องให้ผู้ฟังได้อะไรติดใจกลับไปบ้าง เราต้องทำให้เขามีศรัทธาและปัญญาเพิ่มขึ้น เปลี่ยนแปลงชีวิตในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น การเผยแพร่ นอกจากจะทำให้ ผู้ฟัง เกิดศรัทธาแล้ว ยังได้ ปัญญา 3 ประการ คือ สุตมยปัญญา (รู้จำ) จินตามยปัญญา (รู้คิด) และภาวนามยปัญญา (รู้ทำ) ที่ว่ารู้ทำเพราะมีธรรมานุธรรมปฏิบัติ คือนำธรรมไปใช้ในชีวิต

จริง ประเด็นสุดท้ายคือ ผลกระทบ (Impact) หมายความว่าเมื่อท่านเผยแผ่ออกไปแล้วมีผลสะท้อนโดยรวมออกมาดี มีคนติดตามฟัง มีคนนิยมชมชอบกิตติศัพท์ ผลกระทบอยู่ที่ใจของขจรขจายไปทั่วทิศถึงอังกฤษ อเมริกา ทั้งนี้เพราะในการเผยแผ่ทุกครั้งมี 4 ส. คือ สันตัสสนา (แจ่มแจ้ง) สมาทปนา (จงใจ) สมุตเตชชา (แก่ล้าแก่) สัมปหังสนา (ร่าเริง) ในการประกันคุณภาพการเผยแผ่ คือ IPOI : Input ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การเตรียมตัวให้มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิเคราะห์ผู้ฟัง การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ P : Process คือกระบวนการสอนให้รู้ทำให้ดู อยู่ให้เห็น มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ O : Output สอนให้ผู้ฟังเกิดศรัทธาและปัญญา มีธรรมานุธรรมปฏิบัติ และ I : Impact มีผลกระทบเพราะสอนได้ 4 ส. และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต (Phrakhrusuwithanphatthanabandit, 2014) ได้วิจัยเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกในสถานการณ์ปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า หลักการเผยแผ่ต้องมีหลักการในการเผยแผ่ เช่น การทำจิตใจของผู้เผยแผ่ให้บริสุทธิ์ให้ห้องแผ้วให้ห้องใสเป็นนิത്യ มีอุดมการณ์ในการเผยแผ่ เช่น มีความอดทนอดกลั้นต่อความยากลำบาก มีขันติธรรมทางศาสนา และมีวิธีการซึ่งเน้นเป็นพิเศษสำหรับนักเผยแผ่ธรรมต้องดำรงตนอยู่ในวิธีการประกาศพระศาสนา เช่น การไม่กล่าวร้าย ไม่ก้าวร้าว หมายถึง ผู้สอนต้องเป็นผู้มีความสุข นุ่มนวลอ่อนโยนและอ่อนหวาน พูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง แม้เขาจะมีท่าทีว่าจะไม่เลื่อมใสศรัทธาในคำสอนของตนก็ตาม แต่ผู้สอนต้องไม่กล่าวร้าย ไม่รุกราน ไม่ให้ร้าย รวมทั้งการไม่กล่าวร้ายหลักการคำสอนบุคคลอื่น การสอนหรือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพระพุทธกาลได้รับการใส่ร้ายจากลัทธิต่าง ๆ มากมาย แต่พระพุทธเจ้าทรงห้ามพระสาวกไม่ให้ไปใส่ร้ายศาสนาอื่น ให้แสดงธรรมตามความเป็นจริง ซึ่งพระสงฆ์ผู้เป็นศาสนทายาทได้ถือปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน และ การไม่เบียดเบียนคนอื่น หมายถึง การแนะนำหรือบอกทางเพื่อความดีงามแห่งชีวิตโดยเฉพาะการสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมายถึงการนำความสงบสุขร่มเย็นไปสู่ประชาชน สร้างความสงบสุขสันติสุขให้เกิดขึ้น สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน แม้ว่าในการสอนอาจกระทบกระทั่งระหว่างผู้สอนที่ต่างศาสนา ต่างลัทธิ ต่างความเชื่อก็ตามแต่พระพุทธเจ้าทรงวางหลักการอุดมการณ์วิธีการให้สาวกปฏิบัติให้หลีกเลี่ยงเบียดเบียนทำร้ายร่างกายจิตใจกันและกัน

สรุป

การวิจัยการเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักพละ 5 กรณีศึกษา วัดมณฑลเทพมณีเป็นการศึกษาหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่ใช้เสริมสร้างกำลังร่างกาย แรงใจ และแรงสติปัญญาให้ชาวพุทธไทยในสหรัฐอเมริกามีกำลังใจในการดำเนินชีวิต และแก้ไขปัญหาต่างๆที่พบเจอในชีวิตด้วยการนำหลักพละ 5 มาเป็นบูรณาการในการดำเนินชีวิต ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักศรัทธา คือ เชื่อแน่วแน่ในคุณงามความดีว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ทางวัดได้จัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้คนไทยที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้เกิดความศรัทธาในทางที่ถูกต้อง เช่น ไนวัน มาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา ออกพรรษา วันสงกรานต์ ซึ่งเทศกาลเหล่านี้ถือว่าเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญของประเทศไทย ดังนั้นทางวัดจึงจัดกิจกรรมการทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล ถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุที่จำพรรษาที่วัดมณฑลเทพมณีเพื่ออุทิศส่วนบุญกุศลไปให้บรรพชนญาติมิตรที่ล่วงลับ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างให้คนไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ดำรง

รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามทางด้านความเชื่อของคนไทยและพุทธศาสนาในด้านของความกตัญญูรู้คุณ และรักษาไว้ซึ่งความเชื่ออย่างแน่วแน่ในการทำคุณงามความดี นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการแสดงพระธรรมเทศนาให้กับชาวไทยพุทธที่อาศัยอยู่ที่นี้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดถึงความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และสร้างความศรัทธาในสิ่งที่ถูกต้องตามทำนองครองธรรม

2. หลักวิริยะ คือ ความเพียรปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ต้องใช้ความเพียรพยายามในการปฏิบัติเพื่อให้หน้าที่ที่รับผิดชอบนั้นประสบความสำเร็จ วัดเทพมณีนีซึ่งถือว่าเป็นสถานที่สำคัญในการยึดเหนี่ยวและเสริมสร้างกำลังใจให้กับชาวไทยพุทธที่อาศัยที่นี้ จึงใช้กิจกรรมต่าง ๆ ของทางวัดเพื่อเสริมสร้างให้คนไทยที่นี้ตระหนักถึงความเพียรความอดทนเพื่อใช้เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญของประเทศไทยจะมีกิจกรรมการทำบุญตักบาตร ตั้งโรงทาน เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้คนไทยที่อาศัยอยู่ที่นี้ตระหนักถึงการสร้างความเพียรพื้นฐานในการเพียรที่จะทำความดี และรักษาการทำมาตายนั่นตลอดทุกเทศกาลของทางวัด

3. หลักสติ คือ การมีสติจดจ่ออยู่ในปัจจุบันขณะและระครองสติได้ตลอดเวลา การมาอาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างจากประเทศไทยอย่างมาก วัดเทพมณีนีเป็นหนึ่งในสถานที่ที่ใช้เป็นจุดศูนย์กลางสำหรับให้คนไทยที่นี้มาพบปะพูดคุยกัน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของทางวัดนอกเหนือจากการดำเนินไปเพื่อเผยแผ่วัฒนธรรมประเพณีของไทยแล้ว ก็ยังดำเนินไปเพื่อเป็นเสริมสร้างให้ชาวไทยพุทธที่อาศัยอยู่ที่นี้มีความสนใจในการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างสงบสุข โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกวันอาทิตย์ ก็เป็นกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างให้คนไทยพุทธที่นี้ให้มีสติระครองตนให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นได้อย่างสงบสุข ซึ่งกิจกรรมที่ทำในวันสำคัญต่างๆของพระพุทธศาสนา เพื่อให้คนไทยที่มาร่วมมีสติเตือนตัวเองให้กระทำแต่สิ่งที่ดี

4. หลักสมาธิ คือ ความตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์เดียวอย่างแรงกล้า ต่อสิ่งที่กำลังกระทำ เพื่อไม่ให้หวั่นไหวไปกับสิ่งรบกวนต่างๆที่อยู่รายล้อม ทางวัดมงคลเทพมณีนีมีการจัดกิจกรรมสวดมนต์ทำวัตร และปฏิบัติสมาธิเป็นประจำ โดยเฉพาะทุกวันศุกร์วันเสาร์ และวันอาทิตย์ โดยวันศุกร์จะเริ่มกิจกรรม ประมาณ 17.00 นาฬิกา ถึงเวลา 18.15 นาฬิกา ส่วนวันเสาร์จะเริ่มกิจกรรมประมาณ 16.00 นาฬิกา ถึงเวลา 17.45 นาฬิกา โดยจะมีการอธิบายแนะนำทั้งภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษด้วยและในวันอาทิตย์ จะเริ่มกิจกรรมประมาณ 09.00 นาฬิกา ถึงเวลา 10.00 นาฬิกา โดยมีการแนะนำการทำวัตรสวดมนต์ และเจริญวิปัสสนาสมาธิทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กิจกรรมหลักคือการทำวัตรสวดมนต์ เพื่อให้มีสติครบถ้วนอยู่กับปัจจุบันขณะจากนั้นก็จะมีกรฝึกปฏิบัติสมาธิภาวนา โดยทางพระพุทธศาสนาแล้ว การปฏิบัติสมาธิสามารถทำได้ทั้ง การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน โดยทั่วไป

5. หลักปัญญา คือ ความรู้ทั่วชัดเจน มีความคิดที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามความเป็นจริงและสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างมีเหตุมีผล วัดมงคลเทพมณีนีได้จัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงหลักธรรมต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้คนไทยที่นี้ได้รู้และพิจารณาถึงความจริงต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ประพฤติปฏิบัติธรรม โดยมีการปฏิบัติสมาธิในทุก ๆ เทศกาลที่ทางวัดจัดขึ้นและทุก ๆ เย็นของวันศุกร์ วันเสาร์และเช้าวันอาทิตย์ เพื่อให้คนที่มาปฏิบัติโดยเฉพาะคนไทยที่อยู่ประเทศ

สหรัฐอเมริกาเกิดความสงบ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความสุข ความสบายใจสบายกายตามมา และพึงพระธรรมเทศนาจากพระสงฆ์ที่มีความแตกฉานในพระธรรมวินัยทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงหลักความรู้ที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง เพื่อเข้าใจถึงความดีและความชั่ว ว่าทำดีย่อมได้รับผลที่ดี ทำชั่วย่อมได้รับผลที่ชั่ว ฝึกลดละความโลภ ความโกรธ ความหลง โดยการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา เพื่อเป็นการเพิ่มกำลังในการเข้าใจหลักความเป็นจริงที่ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อให้ชาวไทยพุทธที่อาศัยอยู่ที่นี่ได้ปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้อง ไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งที่ผิด รู้และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้คนไทยที่อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถคล่องตนให้มีความสุขและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างพลังใจของชาวพุทธในสหรัฐอเมริกาตามหลักผละ 5 กรณีศึกษา วัดมณฑลเทศมนุญนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การพัฒนาหลักสูตรในการเสริมสร้างความเชื่อให้แน่วแน่ในสิ่งที่ถูกต้องตามเชื่อแน่วแน่ในคุณงามความดีว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งล่อใจที่จะชักจูงให้ทำในสิ่งไม่ดี และตั้งใจมั่นไม่ย่อท้อต่อความดีที่ทำ

1.2 การพัฒนาหลักสูตรในการเสริมสร้างความเพียรพยายาม ให้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำกิจต่างๆอย่างสม่ำเสมอความเพียร การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆต้องใช้ความเพียรพยายามในการปฏิบัติเพื่อให้หน้าที่ที่รับผิดชอบนั้นประสบความสำเร็จ

1.3 การพัฒนาหลักสูตรในการเสริมสร้างให้มีสติ สัมปชัญญะ ให้มีสติจดจ่ออยู่ในปัจจุบันขณะและระครองสติได้ตลอดเวลาเป็นการเสริมสร้างให้มีความตื่นตัวไม่หลงลืม ลดความประมาทในการทำกิจต่างๆ

1.4 การพัฒนาหลักสูตรในการเสริมสร้างจิตใจให้มีความตั้งมั่นมีความสงบตั้งอยู่ในอารมณ์เดียวอย่างมั่นคงแรงกล้า ต่อสิ่งที่กำลังกระทำ ไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งรบกวนต่างๆที่อยู่รายล้อม เป็นการเสริมสร้างให้มีความตั้งมั่นจดจ่อ ไม่คิดฟุ้งซ่าน ในการทำกิจต่างๆ

1.5 การพัฒนาหลักสูตรในการเสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องมีความคิดที่ถูกต้องตรงกับความจริงรู้ว่าสิ่งไหนคือสิ่งที่ชอบ สิ่งไหนเป็นสิ่งที่ไม่ชอบ สิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี ไม่หลงงมงายในอบายมุขต่างๆ เป็นการเสริมสร้างให้มีความรอบรู้ในสิ่งต่างๆอย่างถูกต้อง ไม่หลงงมงายในทางที่ผิด

2. ข้อเสนอสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาบริบท ปัญหาและความต้องการของชาวพุทธต่อเผ่าพระพุทธรูปในรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษากระบวนการพัฒนาจิตใจของชาวพุทธตามหลัก ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ

2.3 ควรศึกษารูปแบบพุทธวิธีในเผ่าพระพุทธรูปในยุคนั้นการสื่อสารแบบไร้พรมแดน

References

- Dhammathai. (2020). *The Buddhism Propagation to United States of America*. Retrieved on December 1, 2010, from <http://www.dhammathai.org/thailand/missionary/usa.php>.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Thai Tripitakas*. Bangkok: MCU Press.
- Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto). (2003). *Dictionary of Buddhism*. (11th ed.). Bangkok: MCU Press.
- Phradhammakosajan (Prayoon Dhammacitto). (2005). *Proactive Buddhism Propagation*. Bangkok: MCU Press.
- Phrakhrusuwithanphatthanabandit. (2014). *The Active Buddhist Propagation in the Present Situation*. The National Academic Conference. The Integration of Buddhism and New Sciences for the sustainable development of Thailand in ASEAN Community. KhonKaen: Klang Nana Wittaya Printing.
- Phrakrusirithammabandit, Rujjanapan, B., & Rangsing, S. (2021). The Model of Temple Development according to 5 S. in Wat Pra Cha Rat Sangsook Project in Wat Mingmuangmool Temple. *The Journal of Research and Academics Vol, 4(1)*, 23-39.
- Saartying, S. (2003). *Model of Developing Temple for Center of Solving the Problems of the People at Village level in Surin Province* (Research Report). Surin: SurinRajabhat University.
- Wat Mongkoltepmunee. (2020). *History of WatMongkoltepmunee, Bensalem Township, Pennsylvania, United States of America*. Branch of Wat PaknamBhasicharoen, Bangkok: N.P.
- Wattanasap, W. (2012). *Conflict: Principle and Tool for Solution*. Bangkok: Klang Nana Wittaya Printing.